

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas_moac@hotmail.com

แจ้งเตือนพืชที่เกิดผลกระทบ ช่วงวันที่ 16 -29 มิถุนายน 2564

สภาพแวดล้อม /สภาพอากาศ ที่เกิดใน ช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่ อาจเกิด ผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโต ของพืช ในช่วงนี้	ปัญหาที่ควร ระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มี ฝนตกและฝน ตกหนักบาง พื้นที่	พืชตระกูล กะหล่ำ (กะหล่ำปลี คะน้า ผักกาดขาว ปลี กะหล่ำ ดอก ผักกาด เขียวปลี)	ทุกระยะการ เจริญเติบโต	1. หนอนใบผัก	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นพอง เดี่ยวๆ หรือกลุ่มเล็กๆ ทั้งบนใบ และใต้ใบพืช หนอนมีลักษณะ เรียวยาว หัวแหลมท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น 2 แฉก เมื่อถูกตัวจะดิ้นอย่างแรง และสร้างใยพาตัวขึ้นลง ระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้ หนอนจะกัดกินผิวใบทำให้ผัก เป็นรูพรุนคล้ายร่างแห จากนั้นเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีใยบางๆ ปกคลุมติดใบ พืช	1. การใช้กับดักชนิดต่างๆ ได้แก่ - กับดักกาวเหนียวสีเหลือง เป็นกับดักทรงกระบอก หรือ กระป๋องน้ำมันเครื่องสี เหลืองทาด้วยกาวเหนียว ทุก 7-10 วันครั้ง สามารถ จับผีเสื้อหนอนใบผักได้เฉลี่ย 16 ตัวต่อวันต่อกับดัก โดย จับผีเสื้อเพศเมีย : เพศผู้ ได้ 0.79 : 1 และเมื่อติดตั้งกับ ดักกาวเหนียวสีเหลืองจำนวน 80 กับดักต่อไร่ สามารถลด การใช้สารฆ่าแมลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ - กับดักแสงไฟ หลอดสีน้ำ เงิน 20 วัตต์ เป็นหลอดเรือง แสงที่เหมาะสมในการใช้จับ ผีเสื้อหนอนใบผักมากที่สุด มีราคาถูกกว่าหลอด blacklight-blue 20 วัตต์ และปลอดภัยไม่มีอันตราย จากแสงอุลตราไวโอเล็ต ใน การติดตั้งกับดักแสงไฟควร ติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรดำเนินการติดตั้ง พร้อมกันในพื้นที่ 2. การใช้โรงเรือนตาข่ายไน ลอน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดย การปลูกผักในโรงเรือนที่ คลุมด้วยตาข่ายไนลอนขนาด 16 mesh (256 ช่องต่อ

สภาพแวดล้อม /สภาพอากาศ ที่เกิดใน ช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่ อาจเกิด ผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโต ของพืช ในช่วงนี้	ปัญหาที่ควร ระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ตารางนี้) สามารถป้องกันการเข้าทำลายของหนอนใยผักและหนอนผีเสื้ออื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ โรงเรือนตาข่ายไนลอนต้องปิดอย่างมิดชิดตลอดเวลาเพื่อป้องกันผีเสื้อเพศเมียเล็ดลอดเข้าไปวางไข่ 3. การใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ - การใช้เชื้อแบคทีเรีย (บาซิลลัส ทุริงเยนซิส) ปกติในธรรมชาติจะพบเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณเชื้อแบคทีเรียที่จะทำให้หนอนใยผักตาย ปัจจุบันจึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรียในรูปการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี 2 สายพันธุ์ คือ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>aizawai</i> และ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>kurstaki</i> อัตรา 100-200 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ไม่ควรใช้ในแหล่งปลูกผักภาคกลาง ในช่วงที่มีการระบาดของมากพิจารณาการใช้อัตราสูง และช่วงเวลาพ่นถี่ขึ้น หรือพ่นสลับสารฆ่าแมลง) 4. การใช้วิธีทางเขตกรรม สามารถช่วยลดการระบาดของหนอนใยผักได้ เช่น การไถพรวนดินตากแดด หรือ

สภาพแวดล้อม /สภาพอากาศ ที่เกิดใน ช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่ อาจเกิด ผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโต ของพืช ในช่วงนี้	ปัญหาที่ควร ระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					การทำลายซากพืชอาหาร หรือการปลูกพืชหมุนเวียน ทั้งนี้เพื่อขัดขวางการ ขยายพันธุ์อย่างต่อเนื่องของ หนอนไผ่ 5. การใช้ระดับเศรษฐกิจ และการสูมตัวอย่าง ในการ พิจารณาพ่นสารฆ่าแมลง ป้องกันกำจัดหนอนไผ่ ควรสำรวจตรวจนับจำนวน หนอนไผ่ก่อนตัดสินใจ โดยทำการสำรวจแบบซี เควนเซียล ซึ่งเป็นวิธีการที่ รวดเร็ว สะดวก และมีความ แม่นยำสูง ผลการใช้ตาราง สำรวจสามารถลดการใช้สาร ฆ่าแมลงได้มากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ 6. การใช้สารฆ่าแมลง เนื่องจากหนอนไผ่เป็น แมลงที่สามารถสร้างความ ต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้ รวดเร็ว และหลายชนิด การ พิจารณาเลือกใช้สารฆ่า แมลงที่มีประสิทธิภาพเป็น แนวทางหนึ่งที่สามารถ ป้องกันกำจัดหนอนไผ่ ไม่ให้เข้าทำลายผลผลิตให้ เกิดความเสียหายได้ สารฆ่า แมลงที่มีประสิทธิภาพในการ ป้องกันกำจัดหนอนไผ่ ได้แก่ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนเพอร์ 10% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลเฟนไพเรต 16% EC

สภาพแวดล้อม /สภาพอากาศ ที่เกิดใน ช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่ อาจเกิด ผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโต ของพืช ในช่วงนี้	ปัญหาที่ควร ระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อินดอกซา คาร์บ 15% SC อัตรา 40- 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 60-80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ควรพ่นสารสลับ กลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ และ ใช้ไม่เกิน 2-3 ครั้งต่อฤดู และใช้สลับกับการใช้เชื้อ แบคทีเรียเมื่อการระบาด ลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการ สร้างความต้านทาน)
			2. ดั้วหมัดผัก	ตัวอ่อนดั้วหมัดผักกัดกิน หรือซ่อนไข่เข้าไปกินอยู่ บริเวณโคนต้น หรือรากของ ผัก ทำให้พืชผักเหี่ยวเฉา และ ไม่เจริญเติบโต ถ้ารากถูก ทำลายมากๆ ก็อาจจะทำให้ พืชผักตายได้ ตัวเต็มวัยชอบ กัดผิวด้านล่างของใบทำให้ใบ เป็นรูพรุน และอาจกัดกินผิว ลำต้น และกลีบดอกด้วย ตัว หมัดผักชอบอยู่รวมกันเป็น กลุ่มๆ ตัวเต็มวัยเมื่อถูก กระทบกระเทือนจะกระโดด และสามารถบินได้ไกล	1. วิธีเขตกรรม การลดการ ระบาดของตัวหมัดผัก สามารถทำได้โดยการไถตาก ดินไว้เป็นเวลานานพอสมควร เพื่อทำลายตัวอ่อน และดักแด้ ที่อาศัยอยู่ในดิน นอกจากนี้ควร เปลี่ยนมาปลูกพืชที่ตัวหมัดผัก ไม่ชอบจะเป็นการช่วยลดการ ระบาดได้อีกทางหนึ่ง 2. การใช้ไส้เดือนฝอย (<i>Steinernema</i> <i>carpocapsae</i>) อัตรา 50 ล้านตัวต่อน้ำ 20 ลิตร โดย พ่น หรือราดลงดินก่อนปลูก หลังการให้น้ำ และพ่นทุก 7 วันหลังปลูก 3. การใช้สารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพโรไทโอฟอส 50% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ยังคงใช้ได้ผลดีในแหล่ง ปลูกผักใหม่ๆ ที่มีการระบาด ไม่รุนแรง ส่วนในแหล่งที่

สภาพแวดล้อม /สภาพอากาศ ที่เกิดใน ช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่ อาจเกิด ผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโต ของพืช ในช่วงนี้	ปัญหาที่ควร ระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ปลูกผักเป็นประจำ ควรใช้ สารฆ่าแมลง เช่น โทลเฟน ไพเรต 16% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทามิพริด 20% SP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบการระบาดของ และควรพ่นสารสลับกลุ่ม กลไกการออกฤทธิ์เพื่อชะลอ การสร้างความต้านทานต่อ สารฆ่าแมลง
	มะเขือเทศ	ทุกระยะการ เจริญเติบโต	โรคที่มีสาเหตุ จากไวรัส	<u>1. โรคใบหงิกเหลือง</u> ใบยอดและใบอ่อน หดงอหงิก มีสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ยอด เป็นพุ่ม ใบที่แตกใหม่มีขนาด เล็ก ต้นแคระแกร็น ทำให้มะเขือ เทศไม่ติดผลหรือติดผลน้อยมาก <u>2. โรคใบด่างเรียวเล็ก</u> ใบแสดงอาการด่างสีเขียวเข้ม สลับสีเขียวอ่อน ม้วนงอ ต่อมา ใบเรียวเล็กกว่าปกติ ถ้าอาการ รุนแรงมาก ใบจะเรียวเล็กเหลือ แต่เส้นกลางใบ มะเขือเทศจะ ชะงักการเจริญเติบโต ไม่ติดผล หรือผลมีขนาดเล็ก ถ้าเกิดโรค ตั้งแต่ระยะกล้า จะทำให้ต้น แคระแกร็น ไม่ติดผล <u>3. โรคใบด่าง</u> ใบแสดงอาการด่างสีเขียวเข้ม สลับสีเขียวอ่อนหรือสีเหลือง บางครั้งใบอ่อนหดงอเป็นคลื่น และมีขนาดเล็กกว่าปกติ ใบที่ อยู่ส่วนยอดหรือปลายกิ่งอาจบิด	1. ใช้มะเขือเทศพันธุ์ ต้านทานโรค 2. คัดเลือกกล้ามะเขือเทศที่ แข็งแรงและไม่เป็นโรคไวรัสมา ปลูก 3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลง และรอบแปลงปลูก เพื่อลด แหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและ แมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบ กา กะเม็ง หญา่าง กระทก รก ลำไพง โทงเทง และชีกา ขาว 4. ตรวจสอบสม่ำเสมอ ถ้า พบต้นที่เป็นโรค ถอนแล้ว นำไปทำลายนอกแปลงปลูก 5. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัด โดยตรง แต่ป้องกันการ ระบาดของโรคได้โดยพ่น สารกำจัดแมลงพาหะนำโรค ดังนี้ - แมลงหวี่ขาว ได้แก่ สารอิมิดา

สภาพแวดล้อม /สภาพอากาศ ที่เกิดใน ช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่ อาจเกิด ผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโต ของพืช ในช่วงนี้	ปัญหาที่ควร ระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				เป็นเกลียว มะเขือเทศชะงักการเจริญเติบโต ทำให้ติดผลน้อย ผลอาจเกิดอาการต่าง ถ้าเกิดโรคในระยะกล้า ต้นจะแคระแกร็น ใบมีขนาดเล็กและลดรูป <u>4. โรคใบด่างจุดวงแหวนเนื้อเยื่อตาย</u> ใบปรากฏแผลเนื้อเยื่อตายสีน้ำตาลเข้มหรือดำ กระจายทั่วทั้งใบ หรือเกิดรอยด่างสีเหลือง ใบยอดต่างและยอดสั้น ใบอ่อนจะแห้งตายจากปลายใบเข้าหาโคนใบ ใบแก่มีสีเหลืองและขนาดเล็กกว่าปกติ ลำต้นและก้านใบมีรอยขีดสีน้ำตาลเข้มหรือดำตามแนวยาวของลำต้นและก้านใบ มะเขือเทศ ชะงักการเจริญเติบโต ผลเสียรูป ทรงที่ผิวของผลจะพบอาการเนื้อเยื่อตายเป็นวง ถ้าอาการรุนแรง กิ่งและลำต้นจะเปลี่ยน เป็นสีดำเหี่ยวเฉา และตายในที่สุด	โคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฟนโพรพาทริน 10% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร - เพลี้ยอ่อน ได้แก่ สารฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร - เพลี้ยไฟ ได้แก่ สารอิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 6. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค ได้แก่ พืชตระกูลแตง ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือ ขึ้นฉ่าย ยาสูบ งามะเขือขาว ตำลึง หงอนไก่ บานไม่รู้โรย และทานตะวัน เป็นต้น ไกลแปลงปลูกมะเขือเทศ 7. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกมะเขือเทศซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค

สภาพแวดล้อม /สภาพอากาศ ที่เกิดใน ช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่ อาจเกิด ผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโต ของพืช ในช่วงนี้	ปัญหาที่ควร ระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	มะลิ	ระยะออก ดอก	หนอนเจาะดอก มะลิ	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็น ฟองเดี่ยวๆ สีเหลืองบนกลีบ ดอก หรือก้านกลีบเลี้ยงดอก และยอดอ่อน เมื่อฟักเป็นตัว หนอน จะเจาะเข้าไปกัดกิน อยู่ภายในดอกทำให้ดอกเป็น รอยชำ เปลี่ยนเป็นสีม่วง เหี่ยว แห้งและร่วงหล่น	เมื่อพบการระบาด พ่นด้วย สารฆ่าแมลง ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร
	ถั่วลิสง	ทุกระยะการ เจริญเติบโต	1. โรคใบจุดสี ดำ (เชื้อรา <i>Cercosporidiu</i> <i>m</i> <i>personatum</i>)	ในระยะแรกบนใบที่อยู่ ด้านล่างพบแผลจุดสีดำหรือสี น้ำตาลเข้ม รูปร่างค่อนข้าง กลม ขนาดไม่แน่นอน ขอบ แผลอาจมีวงสีเหลืองล้อมรอบ หากอาการรุนแรงแผลจะ ขยายขนาดมาชนกันใบเหลือง ขอบใบบิดเบี้ยว ใบไหม้เป็นสี น้ำตาลดำ และร่วงก่อน กำหนด โรคจะลุกลามขึ้นสู่ใบ ด้านบน บางครั้งอาจพบ อาการของโรคบนหุบใบ ก้าน ลำต้น และขั้วฝัก	1. หมั่นตรวจแปลงปลูก อย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการ ระบาดของโรค พ่นด้วยสาร ป้องกันกำจัดโรคพืช เบโน มิล 50% WP อัตรา 15 – 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 20–30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7–10 วัน 2. หลังจากการเก็บเกี่ยว ผลผลิต ควรทำลายซากถั่ว ลิสง โดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุ โรค 3. ในแปลงที่พบการระบาดของ โรค ควรปลูกพืชชนิดอื่น หมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น
			2. โรคใบจุดสี น้ำตาล (เชื้อรา <i>Cercospora</i> <i>arachidicola</i>)	ในระยะ แรกบนใบ ที่อยู่ ด้านล่างพบแผลจุดสีน้ำตาล ขอบแผลอาจมีวงสีเหลือง ล้อมรอบ หากโรครุนแรง อาจ พบอาการของโรคบนหุบใบ ก้าน ลำต้น และขั้วฝัก ทำให้ ใบร่วงก่อนกำหนด โรคจะ ลุกลามขึ้นสู่ใบด้านบน	การป้องกันกำจัดโรค เหมือนโรคใบจุดสีดำ

สภาพแวดล้อม /สภาพอากาศ ที่เกิดใน ช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่ อาจเกิด ผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโต ของพืช ในช่วงนี้	ปัญหาที่ควร ระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			3. โรคราสนิม (เชื้อรา <i>Puccinia arachidis</i>)	มักเกิดกับใบแก่ด้านล่างของ ลำต้นก่อนแล้วลามขึ้นด้านบน อาการเริ่มแรกเป็นแผลจุดสี เหลืองซีด ต่อมาตรงกลาง แผลเป็นตุ่มนูนสีน้ำตาลเข้ม รอบแผลมีสีเหลือง ตุ่มนูนจะ ขยายใหญ่แล้วปริแตกออก เห็นเป็นผงสีน้ำตาลเข้มคล้าย สีสนิม เมื่ออาการรุนแรงจะ พบแผลกระจายทั่วทั้งใบ ทำ ให้ใบเหลืองและหลุดร่วง	1. ปลุกพันธุ์ต้านทานต่อโรค เช่น พันธุ์กาฬสินธุ์ 2 2. หมั่นตรวจแปลงปลูก อย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการ ระบาดของโรค พ่นด้วยสาร ป้องกันกำจัดโรคพืช คลอโร ทาโลนิล 75% WP อัตรา 40 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแมนโคเซบ 80% WP อัตรา 30 – 40 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 – 10 วัน 3. หลังจากการเก็บเกี่ยว ผลผลิต ควรทำลายซากถั่ว ลิสง โดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุ โรค 4. ในแปลงที่พบการระบาดของ โรค ควรปลูกพืชชนิดอื่น หมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์